

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Перспективи розвитку суспільно-гуманітарних наук
в умовах євро інтеграції»**

11-12 квітня 2024 року

Біла Церква
2024

УДК 340

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М. д-р екон. наук

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Перспективи розвитку суспільно-гуманітарних наук в умовах євро інтеграції:

матеріали міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. 11-12 квітня 2024 р.
Білоцерківський НАУ. 300 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Шевченко О.О. Проблематика невідповідності виду цільового призначення земельної ділянки та її складу угідь на прикладі земель сільськогосподарського призначення у розрізі податкових зобов'язань	102
Мельник В.О. Питання сталого розвитку сільських територій.....	107
Арнаута Є.О., Кондратюк Т.М. Legal principles accounting of nature protection lands.....	110
Аргат Я.П. Поняття суб'єктів підприємницької діяльності.....	112
Шмиголь Є.В., Лучко І.В. Правове регулювання забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану.....	116
Сімакова С.І. Окремі аспекти кримінологічної характеристики злочинності неповнолітніх.....	120
Клочко В.М. Актуальність кваліфікації кримінального правопорушення за ст. 337 ККУ.....	125
Малишко І.В. Трудові конфлікти в системі соціальних конфліктів.....	128
Кондратюк Т.М. Особливості накопичувальної системи пенсійного забезпечення.....	131
Янчук Н.Д. Цифрові права в контексті прав людини.....	133
Самойлович А.А. Актуальність кваліфікації правопорушення за ст. 210 КпАП.....	138
Єфремова І.І. Особливості впровадження медіаційних практик як шлях вирішення конфліктів.....	142
Новак Т.С., Шрамович К.О. Вимоги до якості молока в умовах євроінтеграції України: питання правового забезпечення.....	145
Новак Т.С., Красносільська І.П. До питання правового регулювання використання земель в період воєнного стану.....	150
Настіна О.І. Нормативне закріплення підстав припинення права державної власності на землю в умовах дії воєнного стану.....	154
Жуков П.І., Патюга О.О., Кілевої І.І. Використання штучного інтелекту під час реалізації повноважень органів місцевого самоврядування в галузі містобудування.....	159
Саліхов О.О. Правове забезпечення розширеної відповідальності виробника в Україні.....	164
Констатинювич Є.О., Аргат Я.П. Роль та місце сурогатного материнства в Україні.....	167
Катаєв Я.Д., Аргат Я.П. Усиновлення під час війни іноземцями дітей з України.....	169
Кириченко В., Росавицький О.О. Воєнний стан в Україні.....	172
Кириченко В.В., Єфремова І.І. Умови спадкування під час воєнного стану.....	175
Малоземова А.М., Єфремова І.І. Захист цивільних прав в умовах війни.....	178
Колісник С.Д., Линник Т.В. Виклики та актуальні питання суспільно-гуманітарних наук в умовах сьогодення.....	181
Хомінець Т.В., Геєць І.В. Вплив євроінтеграційних процесів на захист прав громадян України.....	185

Секція 3 Лінгвістичні студії: література, мова, переклад

Ігнатенко В.Д. Особливості юридичного перекладу.....	188
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Підготовка майбутніх юристів до публічних виступів на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням).....	191
Врубель Г.Ф. Використання здоров'язбережувальних технологій в процесі формування фахових компетентностей майбутніх педагогів-музикантів.....	195
Карпенко С.Д. Універсальність вітчизняної фахової освіти як проблема євроінтеграції.....	200
Мержева Л.Ф. Сутність використання інтерактивних методів дистанційного навчання майбутнього педагога-музиканта.....	203
Цвид–Гром О.П. Актуальні питання формування комунікативних компетентностей сучасного юриста у процесі навчання у ЗВО.....	208
Марчук В.В. Ціннісні орієнтації: взаємозалежності особистості та суспільства в правовому полі.....	211

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СУЧАСНОГО ЮРИСТА У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ЗВО

Цвид-Гром О.П.,

кандидат філологічних наук, доцент,

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. Актуалізовано питання формування комунікативних компетентностей майбутніх юристів. Професійне спілкування юриста відбувається в особливому процесуальному режимі з дотриманням чітко регламентованих форм комунікації. Тому від юриста, крім знання законів, потрібні ще і певні комунікативні здібності, такі як вміння встановлювати відносини з людьми, переконувати, враховуючи індивідуальні та психологічні особливості.

Ключові слова: комунікативна компетентність, юрист, вища освіта, професійне спілкування, комунікативна культура.

Необхідність формування у майбутніх юристів мовленнєвої та комунікативної компетентностей обумовлюється змістом освітніх програм і конкретизується у загальних та спеціальних компетентностях підготовки майбутніх фахівців.

Комунікативна компетентність трактується як комплексне застосування мовних і немовних засобів з метою комунікації, спілкування в конкретних соціально-побутових ситуаціях, уміння орієнтуватися в ситуації спілкування; це знання про мовні засоби і ситуації спілкування, володіння комплексом мовленнєвих умінь, завдяки яким досягається результативність у спілкуванні [1].

Професійне спілкування юриста часто відбувається в особливому процесуальному режимі з дотриманням чітко регламентованих форм комунікації. Мовна діяльність існує не ізольовано, а у взаємодії з іншими

видами діяльності, обслуговує їх. Позаяк мова юриспруденції має певне суспільне звучання, до неї ставляться наступні вимоги:

- ✓ грамотність, зрозумілість, доступність сенсу висловів для будь-якої категорії громадян;
- ✓ послідовність, логічна стрункість викладу, переконливість, правова аргументованість;
- ✓ відповідність етичним правилам і нормам, дотримання мовного етикету;
- ✓ експресивність, широкий діапазон емоційних засобів дії — від підкреслено нейтральних мовних форм до емоційно виразних висловів, що супроводжуються невербальними засобами дії;
- ✓ варіативність висловів: від запрошення до участі в спілкуванні до вживання фраз, наповнених категоричними вимогами залежно від різних комунікативних ситуацій;
- ✓ диференційовано мовне спілкування залежно від особливостей суб'єктно-об'єктних відносин [2].

Тому від служителів юридичної професії вимагаються широка загальна освіта, інтелект, культура, високі етичні якості та професійна майстерність. Юрист повинен бути людиною, у якої загальна освіта йде попереду спеціальної, оскільки він постійно перебуває в спілкуванні з людьми, вирішує їх правовідносини.

Професійне спілкування у юриста часто формалізоване із дотриманням певних шаблонних форм комунікації (прийом заяв у громадян, судові дебати, проведення допиту, очна ставка тощо). Тому від юриста, крім знання законів, потрібні ще і певні комунікативні здібності, такі як вміння встановлювати відносини з людьми, переконувати, враховуючи індивідуальні та психологічні особливості.

Безперечно, задля надання якісних послуг правник, поряд з іншими фаховими якостями, повинен мати передусім високий рівень *професійно-комунікативної культури*, що реалізовується в мовленнєвій практиці через публічні виступи, ведення діалогів, укладання документів, тлумачення

правових текстів тощо. Адже особи, які здійснюють юридичну діяльність, постійно працюють із людьми різних верств населення, різних професій і різного рівня культури.

Формування професійної комунікативної компетентності (зокрема, мовної і мовленнєвої) у майбутніх юристів, розвиток культури мовлення фахівця, що зумовлено викликом сучасного українського суспільства, має законодавчо-правову основу та знаходить своє відображення у нормативно-правових актах.

Отже, вимоги до професійної освіти сьогодні перетворюються на своєрідні «пакети компетентностей», оскільки в юристів оцінюються переважно не самі по собі знання, а здатність виконувати певні функції. Комунікативні компетентності реалізуються у словесних формах. Професія юриста передбачає широку мовленнєву практику, яка полягає у використанні точних словесних фраз-кліше правових понять і категорій та пов'язана з підготовкою значної кількості правових документів, передаванням і отриманням інформації в усній формі. З огляду на це, комунікативні навички є одним із головних інструментів юридичної діяльності. Праворозуміння, правозастосування, правотворення, професійна комунікація потребують мови і знаходять практичне застосування в мовленні.

Список використаних джерел:

1. Шестакова С. О. Мовленнєва компетентність як важлива складова комунікативної компетентності юриста. // Colloquium-journal, 2020. №6 (58). Ч.5. С. 56-60 .URL: <https://repo.snau.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/7713> (дата звернення 28.03.2024).
2. Ораторське мистецтво : підручник / М. П. Требін, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова та ін. ; за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. 2-ге вид. Х. : Право, 2015. 208 с. URL: <https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/124/1-24.pdf> (дата звернення 28.03.2024).